

Buitenlandsche Berigten.

RUSLAND.

Petersburg, 16 juli. Heden ochtend is op Wasili Ostrow een brand uitgebarsten, die, bij sterken wind, in weinig uren tijds nagenoeg 50 gebouwen, daaronder 15 lederfabrieken, in de asch legde; de touwslagerij van Cazalet werd gered. De schade is zeer aanzienlijk en de assurance-compagnien zullen zware sommen te betalen hebben; meer bijzonderheden zijn nog niet bekend. Door een brandend vaartuig deelde de brand zich aan het eiland Gatajeff mede en vernielde daar 50- à 60,000 pud zwavel. De brand is nog niet gebluscht, doch kan zich niet verder uitbreiden.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 22 juli. Onze stad heeft het verlies te betreuren van den alom met lof bekenden dr. *Wöhler*, stichter en voorzitter van het genootschap ter bevordering van nuttige kundigheden, dat geheel geschoeid op de leest van de Nederlandsche maatschappij tot Nut van 't Algemeen, het eenige van dien aard in geheel Duitschland is en omtrent 200 leden bijgedragen tot de zedelijke en verstandelijke verbetering der mindere volksklassen. Een aanval van beroerte maakte plotseling een einde aan het leven eens mans, wiens aandenken hier onvergetelijk zal blijven.

Tusschen de Oostenrijksche en Toskaansche regering wordt thans ijverig onderhandeld, wegens het aanleggen van eenen spoorweg van Verona naar Livorno. De handel van Genua loopt gevaar hierdoor merklijk benadeeld te worden, weswege dan ook de Sardijnische regering de uitvoering hiervan zoekt te verhinderen, en bedacht is op den aanleg van eenen spoorweg naar Zwitserland.

Ter regeling van de onderscheidene telegrafische lijnen in Duitschland, zijn gevolmagtigden van Oostenrijk, Pruisen, Beieren en Saksen te Dresden aangekomen, alwaar de conferentiën den 16den dezer onder het voorzitterschap van den Saksischen minister van finantiën, *von Ehrenstein*, eenen aanvang hebben genomen.

Frankfort, 23 juli. Uit Athene wordt gemeld, dat eene zaak van het hoogste staatkundig gewigt, de algemeene aandacht in Griekenland bezig hield, te weten, de vereeniging van het constitutionele Griekenland, in kerkelijke zaken, met de orthodoxe Anatolische kerk. Volgens de berigten uit Konstantinopel is deze vereeniging op het punt om tot stand te komen. Griekenland vereenigt zich met 80 miljoen menschen eener gelijke geloofsbelijdenis, waarvan het tot dusver ten minste in den vorm gescheiden was. De politiek van lord *Palmerston*, zijne vijandschap tegen Koning *Otto* en zijne maatregelen tegen het Grieksche volk hebben te weeg gebragt, dat zulk eene gebeurtenis konde plaats hebben. Koning *Otto* heeft aan de ministers der Porte *Reschid-pacha*, *Ali-pacha* en *Fuad-effendi* het grootkruis van de Grieksche orde des Verlossers geschonken, eene onderscheiding, welke te Konstantinopel zoowel op de Grieken als op de Turken een grooten indruk maakte.

De als hoofdader aan den moord van *Auerswald* en *Lichnowsky* tot levenslange tuchthuisstraf veroordeelde *Ludwig*, is op 23 juli uit de gevangenis te Hanau ontvlugt, nadat het hem te voren gelukt was den cipier op te sluiten.

De voormalige Duitse rijksminister, de generaal *Jochmus*, is met zijne zonen van zijne reis naar Konstantinopel te Triest teruggekomen. Men zegt, dat hij eene betrekking in het Oostenrijksche leger zal verkrijgen. Alle berigten betreffende den handel en de scheepvaart in den Levant spreken van eene groote slaanwheid in de zaken. *Reschid-Pacha* heeft de Saksische Maurits- en Lazarus-orde ontvangen en wel in uitzondering in brillanten; *Ali-Pacha* verkreeg het grootkruis van deze orde; *Mehemed Ali-Pacha*, *Ahmet Fetej-Pacha* en *Suleiman-Pacha* ontvingen snuifdoozen met brillanten en de beeldtenis van den Koning van Sardinië verrijerd.

In de zeeën van Klein-Azië vertoonden zich weder zeeroovers. Aan de kusten van Syra kwamen den 5den verscheidene Turksche oorlogschepen voorbij, welke naar Tunis gingen; men sprak van een geschil tusschen de Porte en den half soevereinen Dey van Tunis.

Krakau, 19 juli ('s middags 12 ure). Het vermoeden dat de brand die onze stad geleisterd heeft, aan kwaadwilligheid moet worden toegeschreven, wint meer en meer veld. Men heeft o. a. in eene woning, tot welke de brand zich nog niet had uitgestrekt, een in lompen gekleeden knaap gevonden, die voorgaf dat hij was gekomen om den brand te blusschen, doch bij wien men bij nader onderzoek brandstoffen vond. Voorts moet de kommanderende generaal eigenhandig iemand hebben gearresteerd, die met zwavelstokken, een waslicht en een in katoen gewikkeld pak buskruid rondzwierf; bovendien spreekt men van de arrestatie van nog vier andere personen. Toen dit een en ander bekend was geworden, begaven sommige burgers, wier huizen afgebrand waren, zich naar de gouvernements-commissie, met verzoek dat het standregt onverwijld afgekondigd en iedere op heeterdaad betrachte brandstichter, op staanden voet gefusilleerd zou worden.

De commissie maakte zwarigheid om aan dit verzoek te voldoen, doch gaf dadelijk bevel tot het verhoo- ren der arrestanten. Des avonds ten 9 ure werd afgekondigd, dat alle inwoners hunne huizen verlichten en in dezelve de wacht houden moesten; men zond patrouilles rond, met bevel om elk die op brandstichting zou betrapt worden, te arresteren en aan de militaire regibank over te leveren. Het geheele garnizoen bragt den nacht onder de wapens door. De verwoesting, door den brand veroorzaakt, is verschrikkelijk en men kent het aantal verongelukten nog niet. Zoo op het oogentlijk verneemt men, dat het slot Pieskowa-Skala, in het Koninkrijk Polen, niet ver van de Krakausche grenzen, eene prooi der vlammen is geworden.

Dresden, 22 juli. Heden is de Saksische landdag door den Koning in persoon geopend, met eene aanspraak, waarvan de aanhef aldus luidt:

»Ik heb u wederom om mij heen vergaderd en zie met vreugde, dat gij in grooten getale opgekomen zijt, om door uwe medewerking, door uwen raad mij te ondersteunen in het beramen van maatregelen, die tot redding des vaderlands, tot eindelijkke regeling van onzen staatkundigen toestand dringend noodzakelijk zijn. Gij hebt de gevaren, waarin het vaderland verkeerde, terget erkend en zijt gekomen om te helpen, toen ik u riep. Mijne Heeren! ik dank u daar voor. Gij zijt, daarvan houde ik mij overtuigd, het met mij eens, dat het nu voor alles noodig is, de hoofdzakelijke grondslagen der behoudende staatsregeling weder te herstellen en daarbij persoonlijke meeningen en wenschen beneden de eischen van het algemeen welzijn stellende, weder tot de constitutie, die gedurende achttien jaren het geluk van Saksen grondvestte, terug te komen, zonder echter de veranderingen van de hand te wijzen, welke de ondervinding en de veranderde tijdsomstandigheden als noodzakelijk hebben doen kennen. Ik hoop derhalve, dat gij de voorstellen, welke mijne regering in dezen geest aan u zal aanbieden, bereidwillig zult goedkeuren.»

Nadat de Koning de rede uitgesproken had, verliet hij, onder de kreten van: leve de Koning! de Kamer en begaf zich naar het paleis terug. Morgen zullen in de beide Kamers de deputatiën gekozen worden.

Weenen, 20 juli. Graaf *Montemolin* heeft hier stappen gedaan, om wegens zijn huwelijk met de zuster des Konings van Napels door ons hof ondersteund te worden. Hij trekt van hier een jaargeld van 10,000, en eene gelijke som van Rusland. Vorst *Schwarzenberg* heeft er niet toe kunnen besluiten, zich zijne zaak aan te trekken, daar hij de tegenwoordige vriendschappelijke betrekking met het Spaansche Hof niet verbreken wil. — Vorst *Schwarzenberg* heeft wel is waar zijne ondersteuning geweigerd aan het Londoner protokol, doch het spreekt van zelf dat hij niet gezind is iets voor de hertogdommen te doen. Hij heeft uitdrukkelijk verklaard de Augustenburgers nimmer te zullen ondersteunen.

Weenen, 25 juli. Berigten uit Konstantinopel van 9 juli melden, dat de heer *de Lamartine* den 6den door den Sultan is ontvangen. *Reschid pacha*, *Ahmet Fethi-pacha*, en *Mehemet Ali-pacha* woonde deze audientie bij. De Sultan ontving den heer *de Lamartine* zeer vriendelijk en noodigde hem uit het examen in de militaire school, dat dien dag plaats had, bij te wonen, werwaarts zich Z. H. insgelijks begaf.

De Bulgarische opstand is geëindigd. In plaats van dien met de wapenen te bestrijden heeft de gouverneur van Widdin, *Zea-pacha*, een Griekschen priester onder de oproerige bevolking afgezonden, om haar tot onderwerping te brengen. De meest schuldigen namen de vlugt.

Kleef, 24 juli. Tot heden hebben de volgende 25 liedertafels hunne deelneming aan het Zangersfeest van de Nederrijnsch-Nederlandsche zangers-vereening toegezegd: Amsterdam (*Eutonia*), Amersfoort, Alkmaar, Arnhem, Delft, Dordrecht, 's Gravenhage, Goor, Gorcum, Haarlem (*Wega*), Nijmegen, Rotterdam, Tiel, Utrecht (*Apollo*; *Aurora*, mannenzang-vereening), Venlo, Zvolle, Crefeldt, Bocholt, Emmerik, Elberfeld, Ketelaar, Rees, Xanten. Vele andere liedertafels hebben zich nog niet verklaard. Het lijdt echter geen twijfel of vele zullen nog toetreden.

Ook heeft men uitzigt op het genoegen, om gedurende het feest door een bezoek der Zweedsche nachtegaal, mej. *Jenny Lind*, vereerd te worden. Deze beroemde zangeres bevindt zich thans te Ems, zij heeft de haar gedane uitnodiging wel nog niet bepaald aangenomen, doch ook niet geweigerd, zelfs heeft men heden eene mededeeling ontvangen, welke dit heugelijk bezoek hoogst waarschijnlijk maakt.

(H. B.)

DENEMARKEN.

Altona, 22 juli. De strijd is op drie plaatsen ter zee en te land begonnen. Het 1ste jagerkorps heeft 15 dooden en gewonden, doch heeft eenige amunitiewagens bemagtigd. Sedert gisteren is de oorlog te land met ernst begonnen. Ter zee zijn bij Bulk de stoomschepen *Borin* en *Löwen*, benevens twee kanoneerbooten met het Deensche linienschip

Holger Danske en een fregat slaags geraakt. Laatstgemelde schepen hebben, na aanmerkelijke schade geleden te hebben, afgehouden. De luitenant der marine *Lange*, die te Travemunde een prijs gemaakt schip had opgebragt, doch daar was afgewezen, en die zich naar Neustad wilde begeven met het oorlogsstoomschip v. d. *Tann*, zag zich door Deensche stoomvaartuigen omgeven, waarmede een hevig gevecht ontstond. Aan den grond geraakt, begaf hij zich met de ekwipaasje in de booten en deed het schip in de lucht springen, opdat het den Denen niet in de handen vallen zou.

Te Altona is een Deensche koopvaarder aangehouden.

De Deensche krijgsmagt is goed geconcentreerd en rukt van Flensburg naar Kappelle aan de Oostkust op; aan de Westkust is zij reeds tot voorbij Viöht voortgerukt, waar zij tegenover het Sleeswijk-Holsteinsche leger staat. De bevolking neemt de wijk naar het Zuiden, werwaarts ook de zieken worden overgebragt. Apenrade is met zeven bataillons Denen bezet. In Flensburg liggen 15,000 man, die te Handewitz en Tastrop hunne voorposten hebben.

Het te Kopenhagen aangekomen stoomschip *Amsterdam*, heeft het berigt medegebragt, dat het op 19 juli het tweede Russische eskader, waaronder 12 linienschepen, onder Bornholm heeft ontmoet.

ENGLAND.

Londen, 20 juli. Uit de Amerikaansche dagbladen nemen wij de meer uitvoerige bekentenis over van professor *Webster*, die door de jury van Boston, wegens moord op dr. *Parkman*, ter dood is veroordeeld. Zij deelen zulks als volgt mede:

Op den middag van 2 juli verscheen de predikant dr. *Putnam*, de geestelijke raadsman van professor *Webster*, voor het gerechtshof, voorzien van een verzoekschrift om gratie voor den veroordeelde en van eene geschreven bekentenis van den delinquent.

De predikant begon met eenige bijzonderheden mede te deelen, over de wijze waarop de bekentenis had plaats gevonden; vroeger had hij nooit in eenige betrekking gestaan tot *Webster*, en ook in de eerste weken, toen hij aan dezen zijnen bijstand leende, deed hij geene pogingen om den gevangene tot bekennen over te halen. Eerst op 22 mei trad hij diens cel binnen om hem aan te sporen, in zijn eigen belang de geheele waarheid te zeggen; de veroordeelde liet zich daartoe bewegen en schreef de volgende verklaring, die nu bij het gerechtshof is overgelegd:

»Op dingsdag 20 november zoud ik een open briefje aan dr. *Parkman*, waarin ik hem verzocht, mij te komen bezoeken; hij viel mij lastig met aanmaningen om hem het geleende geld terug te geven; ik zocht tijd te winnen en dacht, hem niet vóór vrijdag daaraanvolgende te kunnen betalen. Ik was voornemens, om, zoo hij bij mij kwam, hem de verleghenheid waarin ik verkeerde, uit een te zetten, hem ronduit te zeggen dat ik onmogelijk kon betalen, excuus te maken voor mijn gedrag en zijne edelmoedigheid en toegewendheid in te roepen, en hem eindelijk datgene te beloven wat ik zou kunnen houden. Ik zag hem echter op den bepaalden dag niet, evenmin den volgenden dag; maar des donderdags vernam ik dat hij uit geweest was om mij op te zoeken. Vreesende dat hij zou komen op het uur mijner lessen of als ik mij gereed maakte om die te geven, ging ik vrijdags morgens hem zeggen dat ik gaarne, des middags te half 2 ure (daar mijne lessen te 1 ure afliepen) hem aan het universiteits-gebouw zou spreken. Ik bleef toen niet bij hem, want ons onderhoud zou langdurig zijn en ik moest mij gereed maken voor mijne les. Dr. *Parkman* beloofde dat hij op het bepaalde uur bij mij zou komen. Hij verscheen ook; tusschen half 2 en 2 ure zag ik hem mijn vertrek binnen treden. Ik was bezig verschillende scheikundige werktuigen uit de zaal, waar de lessen gegeven werden, naar mijn laboratorium over te brengen. Hij volgde mij derwaarts. Daar voegde hij mij terstond zeer driftig en ruw de woorden toe: »Zijt gij gereed om mij te betalen, mijnheer? heb gij het geld?» — »Neen, mijnheer!» antwoordde ik, en ik begon hem mijnen toestand te verklaren. Hij wilde echter niet luisteren en viel mij toornig in de rede, noemde mij een »schelm» en een »leugenaar», en overlaade mij met beleedigen. Onder de hand haalde hij een pak papieren uit den zak, waaronder brieven van geleerden, die hem prezen dat hij mij den post van professor in de scheikunde had weten te doen geven. »Ziet gij», zeide hij daarop, »ik heb u uw ambt doen krijgen: ik zal het u wel weder doen verliezen.» Daarna begon hij mij weder te schelden; eerst verontschuldigde ik mij, daarop trachtte ik hem tot bedaren te brengen om over een nitstel te spreken, maar ik kon er niet toe komen; weldra begon mijn eigen bloed te zieden en ik vergat mij zoo verre, van alleen zijne beleedigen te gevoelen. Ik geraakte in woede en toen hij, met de vuist mij dragende, de brieven tegen mijn gelaat duwde, greep ik het eerste het beste wat mij voor de hand kwam, een stok namelijk, waarmede ik hem een krachtigen slag op het hoofd gaf. Bewegingloos viel hij op den vloer. Ik boog mij over hem heen en het kwam mij voor, dat hij geheel levenloos was. Het bloed liep uit zijnen mond; met eene spons veegde ik het

weg, en hield hem vlugzout onder den neus. Tien minuten bracht ik welligt met de pogingen door om hem in het leven terug te roepen. Maar hij leefde niet meer. Toen was mijn eerste werk het lijk uit den weg te ruimen. Ik ontkleedde hem en verbrandde in het laboratorium zijne kleederen bij kleine stukken, alsmede zijne papieren, zijne portefeuilles en al wat er in was. Zijn horologie heb ik later over de Cambridgebrug in het water geworpen. Het ligchaam wierp ik vervolgens bij stukken in een riool, dat door mijn vertrek heen liep. Het eenige werktuig, dat ik bij de hand had, was een mes; terwijl ik het ligchaam in stukken sneed, wierp ik er water over hetwelk het bloed door het riool spoelde; dit bleek echter lek te zijn, want het gewitte plafond der daaronder liggende kamer begon spoedig vlekken te vertoonen. In een fournis, dat in het laboratorium brandde, legde ik het hoofd en bedekte het met brandstoffen. In verschillende bekkens legde ik andere deelen des ligchaams, die ik met verderende stoffen overdekte. Daarop ruimde ik alle andere bewijzen van het bloedig voorval weg. Den stok, waarmede ik den slag had toegebracht, verbrandde ik; de kwitantien voor de mij geleende som, die dr. Parkman had laten vallen, raapte ik op, schrapte zijne onderteekening weg en stak dezelve in mijn zak; ik weet niet waarom ik ze ook niet verbrandde, vermits zij toch bewijzen ten mijnen laste konden zijn.

»Ik had er echter nog niet aan gedacht wat ik van mijn onderhoud met dr. Parkman zeggen zou; want men wist dat hij mij spreken moest en men had hem bij mij zien binnen gaan.

»Ik vertrok daarop en keerde naar mijn huis weder. Des zaturdags avonds las ik in de dagbladen het bericht van dr. Parkmans verdwijning. Toen besloot ik te zeggen, dat ik hem gesproken en betaald had, en dat ik verder niets van hem had gehoord.

»Des zondags ging ik weder naar het laboratorium, doch ik verrichtte er niets.

»Na het eerste bezoek der justitie wierp ik des vermoorden ledematen in het geheim gemak.

»Toen de politie daarop den 30sten November ten vijfden kwam, wist ik niet dat het was om mij te arresteren en ik vernam zulks eerst toen het rijtuig voor de gevangenis stilstield.»

Het overige der bekentenis behelst niets wetenswaardigs.

ENGEELAND.

Londen, 23 juli, des avonds. Het Huis der Lords heeft in hare zitting van gisteren last gegeven, om drie personen, beschuldigd van valsche onderteekeningen op adressen aan dat Huis geplaatst te hebben, naar de gevangenis van Newgate te brengen. In het Huis der Gemeenten is niets van algemeen belang in behandeling geweest.

— Men heeft eenen brief ontvangen van eenen officier der expeditie ter opsporing van sir John Franklin, dd. 7 juni; de ekwipaasje was welvarende, doch tegenwinden hadden den togt der expeditie tot dusver vertraagd.

— Gisteren avond heeft een zekere heer Bell proeven genomen om eenen luchtbol naar willekeur te besturen. Tot dit einde uit de Vauxhall-gardens opgestegen, zag men duidelijk, dat de machinerie goed werkte en den ballon naar verschillende richtingen keerde, doch het bleek niet, dat de machinerie kracht genoeg had om den luchtbol tegen den wind in te doen gaan.

— In Gloucestershire is dezer dagen eene rijke zilvermijn ontdekt.

— Op enkele plaatsen in Ierland hebben zich weder sporen der aardappelziekte vertoond.

— De onlangs overleden President der Vereenigde Staten, was geboren 24 november 1786. Hij was nog een kind, toen zijn vader naar Kentucky emigreerde, waarvan hij een der eerste bebouwers was. De zoon was den vader in het ontginnen der gronden behulpzaam, tot op het oogenblik, dat hij in de krijgsmacht trad, om tegen de bestrijders der Amerikaansche onafhankelijkheid op te trekken. In 1808 werd hij luitenant in het leger der Unie. Zijne militaire loopbaan schitterde van dappere bedrijven. Hij woonde achtereenvolgend met goed gevolg den veldtogt tegen de Engelschen en den oorlog van Florida bij. Tot generaal verheven zijnde, versloeg hij met 4000 vrijwilligers 25,000 man, onder aanvoering van Santa Anna. Gedurende den geheelen oorlog in Mexiko was zijn gedrag bewonderenswaardig. Hij keerde zegerierend terug en alstoen stelden zijne vrienden voor, hem tot President der Vereenigde Staten te verkiezen. Langen tijd weigerde hij; eindelijk er in toestemmende, trad de generaal Cass als zijn tegenstander op, doch hij behaalde de bovenhand met 36 stemmen. In de maand maart 1849 aanvaardde hij zijne hooge functien, bij welke gelegenheid hij in een manifest zijne staatkundige beginselen te kennen gaf, aan wier vrijzinnige strekking hij tot op het laatste oogenblik getrouw is gebleven.

— De leden der Reform Club hebben op jl. zaturdag het groote feestmaal aan lord Palmerston gegeven, dat reeds sedert lang beraamd, doch wegens het overlijden van sir Robert Peel en van den hertog van Cambridge, uitgesteld was; dit feest vond plaats ter eere van lord Palmerston's overwinning in het Lagerhuis, bij gelegenheid dat daar gediscussieerd is over de Grieksche quaestie. Er waren 200 gasten

tegenwoordig. Lord Palmerston trad, ter beantwoording van een op hem uitgebragten toast, op nieuw in eene breedvoerige ontwikkeling van zijne politiek.

— Maandag avond had er een vreeselijk ongeluk te Bristol plaats. De stoomketel van eene boot, op de rivier dienstdoende, is gesprongen. De gevolgen waren allernoodlottigst. Meer dan dertig personen werden ernstig gekwetst naar de infirmerie overgebracht, een dertigtal anderen naar het hospitaal in de straat van Guinea. Er zijn vele lijkten bij de overblijfselen van het vaartuig gevonden.

— Het huis van vertegenwoordigers der Vereenigde Staten houdt zich thans bezig met een ernstig onderzoek van de handelwijze van den secretaris voor de oorlogszaken, den heer Crawford, die van zijne positie als minister gebruik heeft gemaakt om zich door de thesaurie eene pretentie te laten betalen, wier voldoening hij te vergeefs verzocht had toen hij nog particalier was, maar die toenmaals als ongegrond door de regering was afgewezen. Een besluit, houdende dat een voorbeeld als dat van den heer Crawford een zeer gevaarlijk antecedent zou zijn en niet goedgekeurd moest worden, werd aangenomen met 158 tegen 25 stemmen. Met 119 tegen 66 stemmen gispte het huis de handelwijze van den secretaris der thesaurie, die de pretentie betaald heeft. Een volgend votum van 118 tegen 71 stemmen besliste, dat het aldus betaalde niet overeenkomstig is met de wet noch met antecedenten. De zaak is overigens nog aanhangig, en thans is eene motie aan de besissing van het huis onderworpen, houdende dat het geld met den intrest weder in de schatkist behoort gestort te worden. De president der republiek (de thans overleden generaal Taylor) bevond zich door deze omstandigheden in eene zeer moeilijke positie, en hij poogde eene betere wending aan de zaak van den heer Crawford te geven door te verklaren, dat diens betrekking als openbaar staatsdienaar hem niet bevooren kon van zijne regten als bijzonder burger; maar ook deze stelling werd door het huis met 91 tegen 86 stemmen afgekeurd.

Op 4 juli zijn te Washington tusschen den heer Clayton en sir H. L. Bulwer de ratificatiën uitgewisseld van de met Engeland gesloten overeenkomst, betrekkelijk de onafhankelijkheid van Centraal Amerika en de bescherming van de werkzaamheden der maatschappij tot den aanleg van het kanaal van Nicaragua.

— De laatste berichten uit San Francisco loopen tot 10 juni. De zaken gingen in Californië snel vooruit en San Francisco, waar de jongste brand eene schade van nagenoeg 4 millioen dollars had aangericht, had de sporen van die vreeselijke bezoeeking reeds uitgewischt. Terwijl te Washington de slaven-quaestie tot vervelens toe wordt behandeld, welke men in naauw verband heeft gebracht met die van Californië, schrijft dat land voorwaarts tot een trap van voorspoed, waarvan de geschiedenis geen voorbeeld oplevert. Steden, geheele streken, dorpen, rijzen als door tooverslag uit den gelukkigen bodem op, die met geduld kan afwachten, dat de senatoren denzelfden wel in den statebond willen opnemen. Wat de berichten van de mijnen betreft, deze blijven vrij voldoende, want ofschoon men niet meer van die wonderen vertelt, als voor drie jaren het onderwerp van alle gesprekken uitmaakten, blijft het toch waarheid, dat het goud zeer overvloedig is en dagelijks groote fortuinen worden bijeen gezameld. De staat Californië heeft ook een blok willen leveren voor het ter eere van Washington op te richten gedenkteken; maar vermits al wat uit dat verwonderlijke land komt iets buitengewoons moet zijn, is dit uit de mijnen van Mariposa gehaalde blok eene samenstelling van quartz en goud en weegt omtrent 125 pond; hetdaarin besloten goud is weinig zichtbaar voor het oog, doch men verzekert, dat het blok voor 80,000 doll. goud bevat.

— De Amerikaansche correspondentie meldt, dat de spoorweg aanleg over de landengte van Panama, zulke moeilijkheden ondervindt, dat hij (indien immer) eerst na jaren voltooid kan worden, en dan nog met verbazende kosten.

FRANKE RIJK.

Parijs, 23 juli. In de zitting der Wetgevende Vergadering op heden was aan de orde van den dag, de verkiezing van 10 leden voor de commissie, belast om met de leden van het bureau, ingevolge art. 32 der constitutie, de verpligtingen daarbij voorgeschreven, te volbrengen. De uitslag zou op het einde der zitting worden bekend gemaakt. Nu zette de vergadering hare discussien voort, over het budget van uitgaven, dienst 1851. De laatste hoofdstukken van de begrooting voor het openbaar onderwijs werden na korte discussie aangenomen. Daarna volgde de behandeling van het tweede gedeelte: uitgaven voor de eredienst, waarvan de meeste hoofdstukken onveranderd, enkelen eenigzins gewijzigd, werden aangenomen. Thans vervolgde men met de discussie over het ministerie van Binnenlandlandsche Zaken. De eerste hoofdstukken werden zonder discussie aangenomen; omtrent hoofdstuk 5: geheime uitgaven, verklaarde de heer Versigny zich te verwonderen dit hoofdstuk nog op het budget te vinden. De zedelijkheid gebod sedert lang de veglating van dezen post; het was eene bedekte benaming voor de staatkundige politie. Ondanks deze aanmerking werd het hoofdstuk met enige volgende, zonder verdere discussie aangenomen. Nadat nu nog de uitslag der stemming, in den aanvang

der zitting vermeld, bekend was gemaakt, waaruit bleek dat van de 10 nog te benoemen leden voor heden slechts 7 de vereischte meerderheid verkregen hadden, zijnde de heeren Créton, de generaal Rulhière, C. Périer, de Crouseilles, Fesin, Leo de Laborde en Dinot-Desveaux, besloot men de drie nog ontbrekende in eene volgende zitting te benoemen. Hierna ging de vergadering uiteen.

— De heeren Schoelcher, Perrinon, Barbaroux en de Grestau hebben in de Wetgevende Vergadering het volgende voorstel ingediend:

Art. 1. Er zal eene stoombootdienst worden aangelegd tusschen Frankrijk en de Fransche Antillen, tevens Lissabon, Madera en Teneriffe aandoende.

Art. 2. Aan het ministerie van Finantiën zal voor den bouw van zes stoombooten, elk van 450 paardenkracht, een credit van 10,800,000 francs geopend worden, te verdeelen over twee jaren. Genoemde dienst zal twee malen in de maand plaats vinden.

— Gisteren is hier een blad verschenen, dat la Republique Universelle heet en gegrondest is door de leden van de Bergpartij.

— Men heeft heden nacht in hechtenis genomen en naar de prefecture overgebracht 40 personen, waarvan 15 in een der huizen in de wijk St. Victor, gearresteerd werden.

Men vond bij hen messen, dolken, vlaggen, geweren, sabels, zes roode mutsen, vele sjerpen en eene menigte demagogische dagbladen en geschriften.

— Morgen moet het instituut drie gedelegeerden benoemen bij den hoogen raad van onderwijzen. De heeren Thiers, Beugnot en Flourens worden als kandidaten genoemd, daar Molé en Guizot van alle kandidatuur hebben afgezien. De voorstanders der universiteit wenden alle pogingen aan om Barthelemy de St. Hilaire en Pouillet te doen benoemen.

— Te Marseille is een vrij ernstig geschil ontstaan tusschen de commissie van geneeskundig toezicht ter eenre, en de administratie der Engelsche pakketbooten en den Engelschen consul ter andere zyde, ter zake dat er, uithoofde van het te Malta heerschen der cholera, eene quarantaine van vijf dagen aan de van daar komende vaartuigen, personen en goederen, en dus ook aan de Engelsche stoombooten en de door deze aangebragte passagiers, is opgelegd. Na beweren deze, dat de maatregel wederrogtelijk is, alzo de besluiten van het Fransche gouvernement de quarantaine slechts in geval van ziekte of sterfgeval aan boord, als maatregel van voorzigtigheid veroorloven. Zij vorderen derhalve schadevergoeding; maar Frankrijk is Griekenland niet, en dit zal dus zoo gemakkelijk niet gaan. Het gemeente bestuur kiest partij voor de gezondheids commissie, en dit maakt de tusschenkomst van den minister van Koophandel niet gemakkelijker.

— Het blad van Proudhon, Le Peuple de 3850, hetwelk zijne uitgave had gestaakt, is weder uit zijne asch herrezen. Het bevat een scherp antwoord aan de burgers Ledru Rollin, Charles Delescluze, Martin Bernard en consorten, redacteurs van de Proscrit te Londen.

Binnenlandsche Berigten.

Arnhem, 25 juli. De Nieuwe Rotterdamse Courant bevat het volgende uit een particulieren brief van den 2den luitenant van der Schalk, commandant van het fort Anjer, op Java:

In mijn brief aan u in april jl. deed ik u mededeeling, dat een hoop muitelingen in het Bantamsche opstand hadden gemaakt, er bijvoegende, dat zij zich wel niet op Anjer zouden wagen. Welnu, geen drie dagen later waren zij hier en zijn zij druk bezig geweest de huizen af te branden, ja zelfs waren zij zoo brutaal, om tot vlak voor het fort te naderen, en de daar tegenoverstaande huizen in den brand te steken. Dit echter heb ik hun anders geleerd; zie hier hoe zich de zaak heeft toegedragen. In den morgen van den 26sten, omstreeks 4 ure, kwamen er twee Mantries (inlandsche hoofden) bij mij, mij verhalende, dat eene bende van omtrent 200 à 300 man zich te Kalveden (eene plaats in het gebergte, twee uren van hier) hadden vereenigd; alles in den brand staken en alles vermoordden. Zij verzochten derhalve om bijstand, met militaire magt. Daar mijne bezetting daartoe te klein was, schreef ik deswege aan den overste de Brauw, die zich toen met een paar honderd man te Tjelegen bevond (een afstand van vier uren naar de andere zijde). Zijn Ed. antwoordde mij daarop dan ook, zich onverwijld derwaarts op marsch te zullen begeven. Ik had toen nog volstrekt geen idee, dat zij zich hier zouden wagen, doch had voor alle zekerheid de noodige maatregelen genomen. Het geschut, bestaande uit vier zes-ponders, had ik doen verplaatsen en op al de punten doen zetten, die mij het noodigste toescheenen. Alle geweren werden geladen en de manschappen van de noodige amunitie voorzien. Dienzeldens avond waren alle Europeesche ingezetenen hun toevlugt in het fort komen zoeken; zij bestonden uit den havenmeester, logementhouder, oliefabriekant en post-commies. Wij hadden dien avond met praten, onder het rooken van een cigaar, doorgebracht. Omstreeks tien ure begaf elk zich naar zijne slaapplek, ik echter bleef wakende, als te veel verantwoordelijkheid op mij rustende. Te elf ure

was ik buiten op de bastion, en werd ik door het aanhoudend blaffen van honden, opmerkzaam gemaakt. Al spoedig daarna hoorde ik een vervaarlijk geschreeuw en zag ik de vlammen hemelhoog opstijgen; ik liet onmiddellijk mijne manschappen onder de wapenen komen, en gaf de noodige bevelen. Naauwelijks een kwartier uurs daarna, zag ik, begunstigd door het maanlicht, eene bende van naar gissing 200 man opdagen, koers zettende naar de huizen die tegenover het fort stonden en bewoond werden door Europeanen. Sommigen hunner hadden flambouwen, om daarmee de woningen, waarvan in deze streken de daken meest van bamboes zijn, in brand te steken. Ik liet hun bedaard naderen, doch naauwelijks op het door mij gewenschte punt gekomen, schoot ik een kanon van zes pond op hen af, geladen met een blikken doos. Op zulk een warme ontvangst, hadden zij waarschijnlijk niet gerekend; een tweede schot bracht hen geheel in de war, en een derde deed hen in allerijl de vlugt nemen; een goed gerigt geweervuur begeleidde hunnen aftogt. Zij meeten een groot verlies hebben geleden, ten minste den volgenden dag waren overal de sporen van de inlanders, om hunne dooden en gekwetsten zoo veel mogelijk in hunne vlugt mede te slepen, uit hoofde zij nimmer hun vijand hun verlies willen doen zien.

Het overige van den nacht bleef het stil; de overste de Brauw, die zich met zijne troepen te Kaleton bevond, had het schieten gehoord, en kwam mij te hulp; Zijn Ed. kwam echter eerst te 3 ure aan, en de affaire was dus reeds afgelopen; hij vertrok dan ook wederom denzelfden morgen. Een paar dagen later vernam ik van onze spionnen, dat de mitelingen van plan waren, de achter het fort staande koffij- en zoutpakhuizen in den brand te steken; ik vroeg derhalve om versterking van troepen, om alle noodige maatregelen werden door mij genomen. Tot heden is aan dat gezegde geen gevolg gegeven. Nadat de oorlogs korvet *Boreas*, alhier op de reede was gekomen, medebrennende 150 man, van het 7de bataillon, en daar de overste de Brauw, met vereende magt een aanval op den vijand ondernam, was daarvan het gevolg, dat zij een groot aantal dooden en gevangenen hebben gehad en uiteen zijn gedreven. Twee der voornaamste hoofden zijn ook door ons gevat. De zaak is dus vooreerst gedaan en ik geloof wel niet, dat zij lust zullen hebben zich weder te verzamelen, alzoo zij eene te goede les gehad hebben.

Arnhem, 26 juli. Door een onzer stadgenooten is het navolgend bezwaarschrift bij heeren Gedeputeerde Staten van Gelderland, tegen de lijst der hoogstaangeslagenen, ingediend. Het geldt zulk een gewichtig punt van wets-interpretatie, en is op zoo vele ingezetenen van Nederland toepasselijk, dat het niet onnuttig kan worden geacht er openbaarheid aan te geven. Later zullen wij dan de beschikking van heeren Gedeputeerde Staten mededeelen, welke, overeenkomstig art 81 der kieswet, met redenen omkleed, aan de belanghebbenden moet worden mededeeld.

Aan Heeren Gedeputeerde Staten van Gelderland.

MIJNE HEEREN!

Gebruik makende van de bevoegdheid, door art. 78 der kieswet aan elken Nederlander gegeven, kom ik aan uwe beslissing een bezwaar onderwerpen, dat bij mij is gerezen tegen de laatstelijk door u vastgestelde lijst van de hoogst aangeslagenen dezer provincie.

Ik zie op die lijst, onder no. 109, den naam vermeld van den heer JACOB JORAN HEINRICH CARL HORN, geboren te Wezel in Pruisen, wien, onder dagteekening van 17 december 1842, brieven van naturalisatie zouden zijn verleend.

Ik meen dat genoemde heer ten onrechte door u op de lijst der hoogst-aangeslagenen is gebracht, en daarvan zal behooren te worden geschrapt, dewijl hij niet voldoet aan de eerste voorwaarde, bepaald bij de artt. 71 en 75 der kieswet, namelijk van *Nederlander* te zijn.

Blijkbaar zijt gij, mijne heeren, uitgegaan van de veronderstelling, dat de genoemde den staat van Nederland zou hebben verkregen uit kracht der naturalisatie, hem in 1842 door den Koning verleend. Ik geloof evenwel dat deze veronderstelling geen grond heeft.

Ik meen, dat de naturalisatie, hoezoer genoemd in art. 9 der grondwet van 1815, tot 1848 toe, bij gebrek van wettelijke regeling, onuitvoerbaar was. Wat daarvan echter wezen moge, het schijnt wenschelijk, dat dit betwiste en betwistbare vraagpunt zoo spoedig mogelijk eene beslissing erlange, thans, nu aan den staat van Nederland de bevoegdheid ter uitoefening der hoogste regten van het burgerschap is verbonden. Het is om zoodanige beslissing uit te lokken, geenszins om een geachten, mij overigens onbekenden medeburger, van eene eervolle lijst te weren, dat ik mijn bezwaar aan uw oordeel onderwerpe. Hoedanig de beslissing uitvalle, zij zal zekerheid van regt vestigen voor een aanzienlijk aantal ingezetenen, die bij dit vraagstuk het grootste belang hebben. Menigeen kon zich wellicht later, in zijn goed vertrouwen op een vermeend verkregen regt, deerlijk zien te leure gesteld.

De grondwet van 1815, gewijzigd in 1840, ging, meen ik, van de veronderstelling uit, dat het burgerlijk wetboek de naturalisatie zou regelen. Die veronderstelling werd nimmer vervuld. Als overgangsmaatregel, om aan billijke aanspraken bij het vestigen van onzen nieuwen staat te kunnen voldoen, werd in art. 10 aan den Koning, bij wijze van uitzondering, de magt verleend, om gedurende één jaar na de invoering dier grondwet, aan personen buiten 'slands geboren, doch binnen het rijk gevestigd; »het volle regt van inboorlingschap en de verkiesbaarheid tot alle ambten, zonder onderscheid, te vergunnen.» — Gaarne erken ik dat deze exceptionele magt, voor een jaar gegeven, verder reikte dan de bevoegdheid tot het verlenen van naturalisatie, naar het begrip der grondwet van 1815. Immers schijnt de grondwet, welligt op het voorbeeld der Koninklijke fransche ordonnantie van 4 juni 1814, eene onderscheiding in zoogenaamde groote en kleine naturalisatie te hebben beoogd. Eene vergelijking der Art. 8 en 9 dier wet zal dit doen uitkomen; benoembaarheid tot de hoogste, in art. 8 vermelde, ambten, bleef een uitsluitend voorrecht van het inboorlingschap, door geene naturalisatie verkrijgbaar, behalve door die exceptionele, bedoeld in Art. 10.

Maar de gevolgtrekking, door sommigen gemaakt, dat de grondwet van 1815, omdat zij, bij wijze van uitzondering in art. 10 het meerdere voor een bepaalden tijd aan den Koning opdroeg, — geacht moet worden hem voortdurend het mindere te hebben toegekend, schijnt meer dan gewaagd. Tot het tegendeel te besluiten komt mij meer redematig voor. Immers, daar de grondwet de uitzondering bepaalde, waarom zou zij den regel niet hebben gesteld, zoo zij dien had gewild?

De regering van *Willem I* schijnt zich dan ook aanvankelijk het regt van naturalisatie geenszins te hebben toegekend. Tot in het jaar 1821 werd in onderscheiden koninklijke besluiten op verzoekschriften om naturalisatie-brieven, gelezen: »dat de suppliant wordt gehouden voor diligent, tot dat na de invoering der burgerlijke wet, de bepalingen zullen bekend zijn, welke bij het onderzoeken en toestaan van verzoeken om naturalisatie voortaan hier te lande zullen moeten worden gevolgd.» — (Vergelijk de aanteekening op de grondwet van den heer THORBECKE, 1ste deel, blad. 50). — Dat burgerlijk wetboek liet zich echter wachten, en daarmee tevens de bedoelde regeling der naturalisatie. Om opgerezen moeilijkheden door middel van een besluit op te heffen, begon in den geest der toenmalige regering te vallen. Zij naturaliseerde bij besluit; en haar voorbeeld werd door de latere regering van *Willem II* gevolgd; maar de vraag bleef niettemin onbeslist, of die besluiten rechtsgeldig waren, en of diegenen welke er zich mede begunstigd waanden, inderdaad de regten hebben erlangd aan het Nederlandsch Staatsburgerschap verknocht. Thans, nu wij eene nieuwe orde van Zaken ingaan, en het Staatsburgerschap geen zinledig woord meer is in Nederland, moet, hoe eer zoo beter, die vraag worden uitgemaakt, opdat niet velerlei belangen ondeloos zouden worden in de waagschaal gesteld.

Uit dien hoofde onderwerp ik aan uw oordeel het bezwaar, dat bij mij bestaat tegen de toelating op de lijst der hoogstaangeslagenen voor de provincie Gelderland, van den heer J. J. H. C. HORN.

Arnhem, 22 juli 1850.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van donderdag, 25 juli.

De voorzitter geeft kennis, dat door de verschillende afdelingen tot rapporteurs over de scheepvaartwetten benoemd zijn de heeren: *Engelkens, Insinger, Hoffman* en *van Beeck Vollenhoven*.

De commissie van rapporteurs is gereed, verslag uit te brengen over het ontwerp van wet, tot uitvoering van art. 7 der grondwet. In de afdelingen was o. a. opgemerkt, dat de verwijzing naar art. 9, in art. 1 van het ontwerp gedaan, uit eenen misslag voortspruit, die het gevolg schijnt te zijn der later in de wet gemaakte veranderingen. Blijkbaar word art. 10 bedoeld: de toepassing van art. 9 zou hier onzin opleveren. — De commissie van rapporteurs geeft daaromtrent te kennen, dat dienaangaande door den voorzitter der Eerste Kamer, na het opmaken van het verslag, een schrijven is ontvangen, onder dagteekening van den 20sten juli, om »daar in het »wets-ontwerp, strekkende tot uitvoering van art. 7 »der grondwet alsnog de verandering van een nummer »behoort plaats te hebben, ten gevolge der door de Tweede Kamer aan haren voorzitter verleende magtiging, »alvorens dat wets-ontwerp aan de beraadslaging en »stemming der Eerste Kamer kan worden onderworpen, te verzoeken hetzelfde wets-ontwerp te mogen terugbekomen, ten einde de voormelde verbetering daaraan toe te brengen, en voor te komen dat hieruit eenige »moeijelijkheid voor het aannemen van dit voorstel »bij de Eerste Kamer kunne ontstaan,» aan welk verzoek echter de voorzitter heeft gemeend niet te kunnen voldoen, zonder daartoe door de Kamer te zijn gemagtigd.

Thans vraagt de voorzitter deze magtiging. — Hieruit ontstaat eene vrij langdurige discussie. De heer

van Beeck Vollenhoven, Lightenvelt en *van Nispen* hebben hunne bezwaren in het midden gebracht tegen de terugzending van het ontwerp. Deze Kamer is op eene grondwettige wijze, bij officiële formulier, gesaisisseerd van de wet. Zij kan niet vooronderstellen, dat haar toegezonden is een ander ontwerp dan dat bij de Tweede Kamer vastgesteld, in zin en substantie. De woorden der grondwet zijn te expliciet, te sacramenteel; het is geen gewoon schrijven. Art. 108 der grondwet zegt: »De Tweede Kamer der Staten-Generaal zendt aan de Eerste Kamer het hiernevens gaande voorstel des Konings, en is van oordeel, dat het zoo als het daar ligt, door de Staten-Generaal behoort te worden aangenomen.» — Zoo als het ontwerp daar ligt moet het dus door de Eerste Kamer worden onderzocht, en is zulks beëids ook gedaan. Na reeds van de zaak gesaisiseerd te zijn, kan tengevolge eener dwaling, de Kamer niet meer gedisaisiseerd worden. Het is tegen den regelmatigen gang van zaken, vooral wanneer het geldt een grondwettig voorschrift. Men zegge niet, dat het hier slechts eene zeer onbeduidende, kleine verandering betreft: het kan ook groote veranderingen gelden, maar in allen gevalle moet een beginsel vaststaan. Daaronder het is hier niet alleen eene nummervwisseling van artikelen, maar eene verandering in het ligchaam, in den tekst der wet.

De voorzitter geeft te kennen, dat de commissie van rapporteurs het steeds in het verslag als een mislag heeft doen voorkomen. Die erkenning heeft aanleiding gegeven tot het verzoek. Thans wordt niet anders gevraagd dan magtiging om den door de commissie erkenden mislag te herstellen.

De heer *Lightenvelt* geeft toe, dat de commissie van rapporteurs den mislag erkend heeft, maar die had kunnen en moeten hersteld worden, vóór dat het ontwerp aan deze Kamer werd ingezonden. Eenmaal van de zaak gesaisiseerd, kan daarin geene verandering gebragt worden.

De *Minister van Justitie* heeft herhaaldelijk het woord gevoerd. Hij verklaarde denzelfden eerbied voor de stipste uitvoering der grondwettelijke bepalingen te hebben. Maar als het geldt eene zaak als de tegenwoordige, dan moet men die in verband met het voorgvallene en met de daadzaken beschouwen. Een eerste feit is dat, bij de behandeling in de Tweede Kamer, door de aanneming van een amendement, een nieuw art. in het ontwerp gekomen, en daardoor de rangorde der artikelen verbroken is. Een tweede feit is, dat de Tweede Kamer, op verlangen van haren voorzitter, dezen gemagtigd heeft zoodanige verandering in de artikelen te brengen als noodig mogt zijn, hetgeen ook de aard der zaak medebrengt en een gevolg is van het stelsel van amendementen. Neemt men dit een en ander in aanmerking, en heeft nu de voorzitter der Tweede Kamer, hetzij uit vergetelheid of door de menigvuldige bezigheden, iets overgeslagen, kan men dan zeggen dat hier een grondwettig beletsel aanwezig zij?

De heer *Lightenvelt* beantwoordt den minister. Er bestond magtiging; aangenomen, maar er is geen volledig tijdig gebruik van gemaakt. Het is voor deze Kamer dus, alsof er geene magtiging bestond.

De heer *van Beeck Vollenhoven* verlangt den officieelen tekst te zien van hetgeen deswege bij de Tweede Kamer is voorgevallen, en zulks uit het *Bijblad*. Hieruit wordt thans het volgende voorgelezen: »De »Voorzitter vraagt alnu gemagtigd te worden om, »ten gevolge der aanneming van het amendement »van den heer *Bachiens*, waardoor een nieuw artikel in de wet is gebracht, het volgnommer der »volgende artikelen te veranderen. Dienovereenkomstig wordt door de vergadering besloten.»

Spreker doet opmerken, dat er anders niet staat, en dat eene verandering in het volgnommer der volgende artikelen, niet is eene verandering in de vorige.

De *minister*, daarlatende of het *Bijblad* dan wel de notulen als officieel te beschouwen zijn, oordeelt dat de zaak dezelfde blijft. Eene verandering in de artikelen, voor zoo ver dit noodig was, lag in de bedoeling.

De heer *Lightenvelt* kan die interpretatie niet toegeven. Het is hier niet alleen eene verwisseling van nummers, maar eene verandering in den tekst. Doch hoe dit zij, er is van het verlot geen gebruik gemaakt: thans is het te laat.

De voorzitter deelt mede, dat hij een natter officieel schrijven van 23 juli ontvangen heeft, waarbij de voorzitter der Tweede Kamer officieel kennis geeft, dat hij de magtiging verkregen heeft art. 9 in art. 10 te veranderen.

Ten slotte wordt het voorstel van den President in hoofdelyke omvraag gebracht, en met 23 tegen 6 stemmen verworpen. Voor de heeren: de *Rijksv. Verhey van Bogaerde, Corver Hoofst, v. Heeckeren v. Enghuizen, van Lidth de Jende* en *v. Lamburg Stirum*.

Thans stelt de Voorzitter voor, ingevolge het nader schrijven van den President der Tweede Kamer, nu zelve de verandering in de voordragt te stellen, en art. 9 in art. 10 te veranderen.

De heeren *Taats v. Amerongen, Lightenvelt, Gevers, Cost Jordens* en *van Beeck van Vollenhoven* verklaren zich daar stellig tegen. Het voorstel leidt om regtens te doen wat regtens ongedaan is, en hetgeen de Kamer zoo even geweigerd heeft. Men zou veel verder gaan, dan het zoo even verworpen voorstel. De heer *Corver Hoofst*, ofschoon voor het

eerste voorstel, kan zich met het tegenwoordige niet vereenigen.

Ten gevolge der gemaakte bedenkingen, stelt de voorzitter voor, gemelden brief voor kennisgeving aan te nemen. Dien overeenkomstig wordt besloten, en wordt tevens bepaald dat de beraadslagingen over het ontwerp zullen worden gehouden op morgen te 11 ure.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van wet, tot regeling der kosten van het Regentschap. — Zonder eenige discussie wordt dit ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp, tot tijdelijken onderstand aan werklieden van het maritiem etablissement te Rotterdam.

De heer v. Sasse v. Ysselt vraagt eenige inlichting nopens het antwoord der regering op de laatste zinsnede van het verslag. Er is namelijk gevraagd (met het oog op het verkieselijke, dat het gesupprimeerde etablissement zou worden verkocht) welk het gevolg zal zijn der overdracht van hetzelfde aan het domein? — Door de regering is geantwoord, dat men nog tot geen besluit is gekomen, wat met het opgeheven wordende etablissement zal geschieden; wanneer hetzelfde ontruimd zal zijn, zal de regering daarmede handelen, zoo als het meest geraden, ook in 's rijks belang, zal geoordeeld worden. — Nu vraagt spreker, wat die woorden: in 's rijks belang te beduiden hebben? Wordt daaraan geene beteekenis gehecht, dan is het hem wel. Heeft men, bij zooveel onduidelijks van het bestuur der domeinen, daarbij echter iets op het oog, dan zou hij gaarne eenige verdere inlichtingen verlangen.

De Minister van Marine zegt dat gemelde woorden toevallig gebezigd zijn. De bedoeling is, niet het etablissement tot het domein, en dus aan den minister van finantiën, zou worden overgebracht. Men kan nog niet met zekerheid bepalen, of wellicht niet tot een verkoop worde overgegaan. Er is geene andere bedoeling dan eene spoedige opruiming en eene overgave aan het departement van Finantiën.

De minister van Finantiën geeft nog kort te kennen, dat omtrent al wat deze aangelegenheid betreft, zal gehandeld worden overeenkomstig de wet van 29 augustus 1848, welke zeer duidelijk in hare bepalingen is.

Bij hoofdlijke omvraag wordt het ontwerp mede met algemeene stemmen aangenomen.

De commissie voor de verzoekschriften brengt, bij monde van den heer v. Heeckeren v. Wassenaer verslag uit: 1o. op een adres uit Zusteren (Limburg), beklag inhoudende over een uitgesproken vonnis. — Urde van den dag; 2o. op een uit Veendam tegen de scheepvaartwetten. — Griffie.

De zitting is daarna gescheiden.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de redacteur!

Toen in de *Nederlander* van den 9den juli 1850 aan ondergeschikte ambtenaren van Leersum bij een ongeteekend schrijven zulke daden werden ten laste gelegd, welke, indien zij juist waren, verkeerd, maar niet strafbaar zouden geweest zijn, rekende ik het van mijn pligt daartegen op te komen, en zoo ik geloof met goed gevolg, want de kracht der waarheid heeft in de *Nederlander* van 19 juli een schrijven nitgelokt, waarbij men zijne toevlugt tot beschuldigingen over geheel andere daadzaken neemt en mij uitlokt, die te verdedigen.

In antwoord daarop diend, dat de onderteekenaar, de heer notaris J. W. A. IMMINK, zeer goed weet, of ten minste behoort te weten, dat, zoo men de justitie in der daad eerbiedigt, en niet zoekt strafeloos te beschuldigen, de behandeling van de bij dat schrijven opgenoemde daad, geenszins in nieuwsbladen behoort te geschieden, waarom ik mij daartoe niet mag verlagen.

Amerongen, 23 juli 1850.

De burgemeester van Leersum,
H. VOS.

Aan de Redactie der *Arnhemsche Courant*.
Amsterdam, 23 juli 1850.

WEL ED. HEEREN!

In het hoofdartikel van uw geacht dagblad van zondag 21 juli ll., vind ik bij de gunstige en mij vereerende melding, welke gij wel geliefte te maken van het werk over de wettelijke regeling van het armwezen in Nederland, door de heeren TIEMAN en mij in het licht gegeven, eene misstelling, die ik U Ed. verzoek, door plaatsing dezes, te verbeteren. De redacteur van dat hoofdartikel betitelt mij, niet als advocaat en Plaatsvervangend Register te Amerongen, zoo als met de waarheid overeenkomt, maar als lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal. Deze mij niet toekomende hoedanigheid mag niet stilzwijgend te mogen laten passeren. Verzoekt hij deze de verzekering mijner hoogachting.

J. HEEMSKERK AZ.

Advertentiën.

Op den huize VILHORST bij ZUTPHEN, is op den 23sten Julij 1850, in den ouderdom van bijna 75 Jaren overleden, de Wel Geb. Heer Mr. JAN CAREL JACOB VAN LÖBEN SELS, oud Lid der Provinciale Staten van Gelderland.

Het BUITENGOED RUSTPLAATS, op 10 minuten afstands van Arnhem aan den Rijn gelegen, benevens de HUIZEN en ERVEN in en buiten die Stad, waarvan de Inzet aldaar plaats had in het Logement den Vergulden Arend, van den Heer J. W. TEN CATE, op Dingsdag 16 Julij 1850, zijn gebragt op de volgende prijzen:

1o. RUSTPLAATS, op. f 16575
2o. Het HUIS met PAKHUIS in de Oeverstraat, van den Heer A. VAN GOOR, op. f 7175
3o. De twee WONINGEN en ruim ERF aan den Nieuwen Kraan en dou Veerweg, op. f 2403

De toelag dezer Goederen is bepaald op Dingsdag 30 Julij 1850, des avonds te 7 ure, in het Logement den Arend voormeld; terwijl inmiddels inlichtingen te bekomen zijn ten Kantore van Mr. W. H. TAAIJ, Notaris te Arnhem, en over Rustplaats daarenboven bij den Heer A. A. H. SWEIJS, Makelaar te Amsterdam; zullende wijders gedurende twee dagen vóór en op den dag des toelags door G. VAN GROL, Timmerman aan den Klingelbeek, aanwijzing van dat goed worden gedaan.

Het alleraangenaamst aan de straatweg van Doesborgh naar de Pruisische grenzen nabij Doetinchem gelegen BUITENVERBLIJF GROOT-ZANDE, in de *Arnhemsche Courant* van 25 Junij en 11 Julij breder omschreven, en waarvan op den 2den Augustus ten Huize van den Kastelein SIP te Doetinchem, ten overstaan van den aldaar residentende Notaris J. D. PASTEUR, de toelag zal plaats hebben, is met de hoogen gebragt op f12,785.

De Notaris KOLFSCHOTEN, te Arnhem, zal op Woensdag den 31sten Julij 1850, des voormiddags te 10 ure, ten huize van Meijnsvrouw de Wed. PULSERS, te Arnhem, bij de Brug, publiek à contant verkoopen: Allerhande MEUBELLEN en HUISRAAD, als STOELEN, TAFELS, SPIEGELS, CONSOLES, Mahonijhouten KABINET, staande KLOK, KAGCHELS, FOURNIS, KEUKEN-GEREEDSCHAPPEN, LEDIKANTEN, BED met TOEBEHOR; voorts GLAS en AARDEWERK, een compleet AMEUBLEMENT voor eene Koffijzaal, waaronder een zeer fraai wellopend BILLARD met 18 QUEUEN, QUEUENREK enz. De Goederen zijn daags te voren te zien van 10 tot 4 ure.

Circa 100,000 stuks zwaar DENNEN PERCEELHOUT; brieven franco, Letter M. bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, te Utrecht.

In het midden van het Dorp Velp, zijn 3 à 4 Gemeubileerde KAMERS TE HUUR, tegen den 1sten Augustus, met de KOST — Te bevragen bij C. FRIKKERS. — Brieven franco.

Zutphen en Deventer.

De Gezigtkundige J. GUBENDAG zal Maandag e. k. bij den Heer BECK, te Zutphen, Dingsdag en Woensdag bij VAN DER STOCK, te Deventer, te spreken of te ontbieden zijn.

Hij noodigt al diegenen uit, die zijnen raad of leiding tot het behoud van het Gezigt behoeven. In het bijzonder beveelt hij zijne nieuwe AVONDBRILLEN van Bergkristal aan. Verder is hij voorzien van alle OPTISCHE en PHYSISCHE INSTRUMENTEN, alsmede van BAROMETERS en THERMOMETERS.

J. HEIJNEN, Gezigtkundige en Hof-levensgenieer, zal van af den Vrijdag den 26sten Julij tot en met Woensdag den 31sten daaraanvolgende te spreken zijn in het *Hôtel des Pays-Bas* te Arnhem.

Het gebruik van BRILLEN, zoo als genoegzaam bekend is, wordt door hem niet aanbevolen, dan wel bij hooge noodzakelijkheid. Men beschouwe hier boven welke treurige gevolgen door het misbruik van dezelve kunnen ontstaan.

RIJN-EN-IJSSEL-
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ

Van Amsterdam naar Kampen, DAGELIJKS, 's Morgens te 6 ure.

Van Kampen naar Amsterdam, DAGELIJKS, 's Namiddags te 1½ ure.

Van Amsterdam naar Deventer en Zutphen, DIRECT Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, 's Morgens te 6 ure.

Van Zutphen naar Deventer en Amsterdam, DIRECT Zondags, Dingsdags, Donderdags en Vrijdags, 's Morgens circa 8 ure, te Amsterdam in correspondentie met den laatste Spoorlijn naar Haarlem, Leiden, 's Hage en Rotterdam.

Van Kampen naar Arnhem en Keulen, Zondags, Dingsdags en Donderdags, 's Morgens te 6 ure.

Van Arnhem naar Dusseldorf en Keulen, Zondags, Dingsdags en Donderdags, 's Avonds circa 8 ure.

Van Arnhem naar Zutphen, Deventer, Zwolle en Kampen, Maandags, Woensdags en Zaturdags, des voormiddags precies te 11 ure.

Burgerlijke stand.

ARNHEM

Van 18 tot en met 25 juli.

Ondertrouwd: J. Gerritsen, 25 j. en H. Bulsink, 32 j. — G. Teissen, 25 j. en D. Jansen, 30 j. — H. Huizing, 36 j. en H. Hagens, 35 j. — P. Nijhoff, 29 j. en C. A. C. van Goor, 28 j.

Gehuwd: E. van de Wall met M. E. Russer, — H. Gerritsen met A. Seijdel, — J. Peijer met M. Meijer.

Bevallen: J. J. Eshuijs, geb. de Heer, D. — A. van Galen, geb. Angenent, D. — P. B. Daaleman, geb. Franssen, Z. — A. Oorsprong, geb. van Broekhuizen, Z. — H. Bongers, geb. van Grol, Z. — M. Brugman, geb. Bouwman, Z. — W. van Oost, geb. van Hal, Z. — J. van Randwijk, geb. van Es, D. — J. W. Smits, geb. Oosthoek, D. — W. Arentsen, geb. Reinders, D. — C. Bouwen, geb. Versteeg, Z. — D. Albers, geb. van der Velde, D. — W. Rosenberg, geb. Commeseel, D. — J. Rijsemus, geb. Hoenhout, D. — C. de Jongh, geb. van Erkel, Z. — H. P. Groeneveld, geb. Bartels, D. — H. Elshof, geb. Meijer, Z. — A. Berger, geb. Merts, Z. — F. M. J. Hagaman, geb. Derckson, Z. — H. Frequin, geb. Broekhuizen, D. — H. van Anholt, geb. Wasmeijer, Z.

Overleden: H. Brouwer, 11 w. — H. Harmsen, 17 w. — G. J. Pothoven, 42 j. — J. A. Thoma, wed. R. Hendriks, 62 j. — C. van Elsnitz, huisvr. van J. Scholten, 43 j. — H. Herbers, 69 j. 3 m. — A. J. N. Godefroy, 51 j. 2 m. — A. C. Roelofs, huisvr. v. J. G. Heijn, 30 j. 9 m.

TIEL

Van 26 tot en met 28 juli.

Gehuwd: J. van Wermeskerken met J. W. A. Deerns. — E. D. J. de Jongh met H. L. van Vlieten.

Bevallen: H. van Frankfort, geb. Boon, Z. — G. de Kleijn, geb. van Zuidam, Z. — M. van Baal, geb. van Haltem, Z.

Overleden: H. J. van Galen, geh. met A. C. Weijll, 77 j. — J. A. H. Pas, 5 w. — J. F. A. Kruijl, 21 j.

WAGeningen.

Van 25 tot en met 22 juli.

Gehuwd: Geene.
Bevallen: J. A. Plantenga, geb. Camphuis, D. — A. E. H. Knel, geb. Chevallier, Z.
Overleden: H. Hootsen, geh. met G. van Laar, 64 j.

ZALT-BOMMEL:

Van 25 tot en met 22 juli.

Gehuwd: C. Groothoff en A. C. van Driel.
Bevallen: M. H. B. Selbach, geb. Guppertz, D. — A. G. Klümij, geb. Vogler, Z. — M. den Teuling, geb. van Wel, Z.
Overleden: H. Dumessie, 20 m.

Marktprijzen.

TIEL, 22 juli.

Er was een kleine aanvoer van Granen. De puike Tarwe heeft circa de vorige prijzen opgebragt; doch de mindere heeft eene verlagings van 20 à 25 ct. moeten ondergaan. Rogge ruim prijshoudend. — Garst en Haver in een doen. — Boonen meer gevraagd en 10 ct. hooger. — Tarwe van f 6,25, 7,20 tot 8,00; puike Ristarwe tot f 8,50; Rogge van f 4,75, 5,00 tot 5,25; Garst van f 3,75 tot 4,00; Haver van f 2,30, 2,50 tot 2,80; Boonen van f 4,75 tot 5,00. — Er was veel nieuw Koolzaad ter veil, hetwelk zeer verschillend in droogte was en waarvoor gereede Koopers waren; er werd besteed van f 11,00, f 11,50 tot f 11,80. — Avezzaad vond goede koopers en was 50 ct. hooger, van f 10,75 tot 11,25.

Waterhoogte te Arnhem.

26 Juli 2 El 1 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 3 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en meer regels daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.